

С. В. Дейнеко,
здобувач,
ORCID ID: 0000-0002-4931-0072

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.19—20.172

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ КОРДОНОМ УКРАЇНИ

S. Deyneko,
Candidate for a degree

LEGAL REGULATION OF POLICY DEVELOPMENT IN THE FIELD OF INTEGRATED
GOVERNANCE STATE BORDER OF UKRAINE

У статті зазначено, що у 2020 році Україна продовжує реформи у сфері національної безпеки і оборони та здійснює розвиток системи інтегрованого управління кордонами, які передбачені низкою рамкових документів і покликані зробити кордон більш безпечним та зручним. Наголошено, що виконання Україною завдань Плану дій з візової лібералізації, пов'язаних із управлінням кордонами, залишиться актуальним протягом періоду постлібералізаційного моніторингу орієнтовно до 2024 року. Обґрунтовано, що в контексті виконання завдань з візової лібералізації, Україна швидко просунулась у нормативно-правовому забезпеченні державної політики інтегрованого управління кордонами, концепції та стратегії, спрямованої на створення та підтримку балансу між ефективним захистом державного кордону та збереженням його відкритості для законної транскордонної діяльності та руху осіб. Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що питання законодавчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України вирішуються на трьох рівнях: конституційному, законодавчому та нормативному. Розглянуто питання щодо законодавчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України в умовах військової агресії Російської Федерації проти України та спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

The article states that in 2020 Ukraine will continue the reforms in the field of border management, which are provided by a number of framework documents and are designed to make the border more secure and convenient. It was stressed that Ukraine's implementation of the tasks of the Visa Liberalization Action Plan related to border management will remain relevant during the post-liberalization monitoring period until approximately 2024. It is substantiated that in the context of visa liberalization tasks, Ukraine has significantly advanced in legislative support of integrated border management policy, concepts and strategies aimed at creating and maintaining a balance between effective border protection and maintaining its openness to legal cross-border activities and movement of persons. The conducted analysis gives grounds to assert that the issues of legislative and normative-legal provision of border security of Ukraine are solved at three levels: constitutional, legislative and normative. Thus, the legislative provision of border security provided for the creation of relevant border authorities of Ukraine, which determine their legal status and powers as subjects

of border security and the procedure for ensuring the protection of national interests at the state border. The issues of legislative and normative-legal provision of border security of Ukraine in the conditions of military aggression of the Russian Federation against Ukraine and outbreak of acute respiratory disease COVID-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2 are considered. In the context of our study, a list of national strategic documents regulating the field of control, adopted since 2014, and EU documents that legally define the field of integrated border management. Based on the analysis of the current international, socio-political, sanitary-epidemiological and security situation on the state border of Ukraine and the tasks of the leadership and the Government, a set of targeted management actions (measures) was implemented by the State Border Guard Service of Ukraine to implement the plan to prevent the spread of coronavirus from China on the territory of Ukraine, as well as the National Plan of anti-epidemic measures to respond to the spread of the virus. It is proved that the general level of the above legislative and regulatory acts allows to ensure effective implementation of security policy in the field of protection and protection of the state border of Ukraine, as well as protection of Ukraine's sovereign rights in its exclusive (maritime) economic zone, including by creating an integrated management system. security of the state border of Ukraine.

Ключові слова: національна безпека, прикордонна безпека, інтегроване управління кордонами, законодавче та нормативно-правове забезпечення прикордонної безпеки України, сектор безпеки та оборони, Військова агресія Російської Федерації проти України, спалах гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Key words: national security, border security, integrated border management, legislative and regulatory support of border security of Ukraine, security and defense sector, military aggression of the Russian Federation against Ukraine, outbreak of acute respiratory disease COVID-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

У 2020 році Україна продовжує реформи у сфері національної безпеки і оборони та здійснює розвиток системи інтегрованого управління кордонами, які передбачені низкою рамкових документів і покликані зробити кордон більш безпечним та зручним. Стратегічно ці зміни орієнтовані на досвід і стандарти Європейського Союзу, зокрема, завдяки тому що в українському контексті важливим кроком до прискореного впровадження сучасних підходів у сфері управління кордонами в Україні стало надання в листопаді 2010 р. Європейським Союзом Плану дій з візової лібералізації. Завдання, передбачені Планом дій з візової лібералізації, сприяли еволюції поглядів на суть і зміст політики управління кордонами, що передбачає наявність інституцій, спроможних вирішувати комплексні завдання, і відповідного нормативно-правового забезпечення. Виконання Україною завдань Плану дій з візової лібералізації, пов'язаних із управлінням кордонами, залишиться актуальним протягом періоду постлібералізаційного моніторингу орієнтовно до 2024 року.

У контексті виконання завдань з візової лібералізації, Україна швидко просунулась у нормативно-правовому забезпеченні державної політики інтегрованого управління кордонами, концепції та стратегії, спрямованої на створення та підтримку балансу між ефективним захистом державного кордону та збереженням його відкритості для законної транскордонної діяль-

ності та руху осіб. Згідно з європейськими нормативно-правовими документами, інтегроване управління кордонами передбачає:

- прикордонний контроль та нагляд, включаючи відповідне вивчення ризиків та розвідку;
- розслідування транскордонної злочинності у співпраці з компетентними правоохоронними органами;
- модель чотирирівневого контролю (заходи у третій країні, співпраця із сусідніми країнами, контроль кордонів та контрольні заходи в межах зони вільного пересування осіб, включаючи нагляд за іноземцями та контроль за їх поверненням);
- міжвідомчу співпрацю з управлінням кордонами (прикордонні служби, митниця, поліція, міграційні служби, служби безпеки та інші профільні органи); координацію міжнародного співробітництва [21].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить, що дослідженню законотворчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України та правових механізмів формування та реалізації політики безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України присвячені роботи дослідників: І.В. Буреш, В.О. Білецького, О.В. Деркач, І.В. Вичалківського, АІ. Коротушака, М.М. Литвина, П.П. Лисака, А.В. Махнюка, О.Г. Мельникова, В.Ю. Мишаковського, В.С. Нікіфо-

ренка, Б.М.Олексієнка, В.К. Плешка, В.М. Серватюка, А.С. Сіцінського, Н.А. Сіцінського, О.М. Суходолі, І.А. Храбана та ін.

Водночас дослідження, у яких розглянуто питання законодавчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України в умовах військової агресії Російської Федерації проти України та спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, практично відсутні, що обумовлює необхідність у проведенні подальших наукових пошуків з цієї проблематики.

МЕТА СТАТТІ

Мета статті — розглянути питання щодо законодавчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України в умовах військової агресії Російської Федерації проти України та спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Дослідження питань законодавчого та нормативно-правового забезпечення національної безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України є одним із важливих напрямів науки з державного управління у сфері забезпечення національної безпеки.

Сьогоднішні потенційні виклики та загрози національній безпеці України у цій сфері зумовлюють нагальну потребу огляду стратегічних документів у сфері управління кордонами для надання пропозицій щодо удосконалення законодавчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України, що спрямовані на створення ефективної системи інтегрованого управління безпекою державного кордону, підвищення рівня боєздатності органів і підрозділів Державної прикордонної служби України та їх спроможності до виконання завдань із захисту державного кордону України, з метою захисту суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державних кордонів України, реалізації її політичних, торговельно-економічних та інших національних інтересів, а також відновлення територіальної цілісності Української держави, реінтеграції тимчасово окупованих і неконтрольованих територій [1].

Проведений аналіз дає підстави стверджувати, що питання законодавчого та нормативно-правового забезпечення прикордонної безпеки України вирішуються на трьох рівнях: конституційному, законодавчому та нормативному.

Правовою основою законодавства щодо забезпечення прикордонної безпеки України є Конституція України. У ст. 17 Конституції України проголошено, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу [2].

Таким чином, 28 червня 1996 року Конституцією України закріплено конституційну норму щодо забезпечення прикордонної безпеки, яка набула конституційно-правового статусу.

На законодавчому рівні основні положення реалізації державної політики національної безпеки у сфері

захисту та охорони державного кордону України та її суверенних прав у виключній (морській) економічній зоні були спрямовані на забезпечення захисту суверенітету, територіальної цілісності та незалежності України. З цієї метою на законодавчому рівні було прийнято низку ґрунтовних правових актів, а саме:

— 16 липня 1990 року Верховною Радою Української РСР було ухвалено Декларацію про державний суверенітет України, якою було визначено: "Верховна Рада України проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах" [3];

— 12 вересня 1991 року було прийнято Закон України "Про правонаступництво України" від 12 вересня 1991 року, яким визначено: "державний кордон СРСР, що відмежовує територію України від інших держав, та кордон між Українською РСР і Білоруською РСР, РРФСР, Республікою Молдова за станом на 16 липня 1990 року є державним кордоном України" [4];

— 04 листопада 1991 року Верховною Радою України було прийнято Закон України "Про державний кордон України", яким визначено поняття державного кордону України як "...лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України — суші, вод, надр та повітря нового простору" [5].

Також законодавче забезпечення прикордонної безпеки передбачало створення відповідних прикордонних органів України, що визначають їх правовий статус і повноваження як суб'єктів забезпечення прикордонної безпеки й порядок діяльності з метою забезпечення захисту національних інтересів на державному кордоні, зокрема врегульовано правовими актами:

— Законом України від 04 листопада 1991 року "Про Прикордонні війська України", до обов'язків яких належать питання щодо "...забезпечення недоторканності державного кордону України на суші, морі, річках, озерах та інших водоймах України, а також охорона виключної (морської) економічної зони України" [6];

— Законом України від 19 червня 2003 року "Про Державну прикордонну службу України". Зазначений законодавчий акт був спрямований на створення Державної прикордонної служби України — правоохоронного органу зі спеціальним статусом, до компетенції якого належать завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, недопущення незаконної зміни проходження лінії державного кордону, забезпечення режиму державного кордону та прикордонного режиму [7].

На нормативно-правовому рівні щодо забезпечення прикордонної безпеки України доволі вагомими є:

— Розпорядження Президента України від 14 квітня 1993 року № 45/93 "Про заходи щодо підтримання режиму державного кордону України". Зазначений Акт Глави держави був спрямований на забезпечення постійного підтримання режиму державного кордону та протидії протиправній діяльності на державному кордоні [8];

— Концепція охорони державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) еко-

номічній зоні, схвалена постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 року № 120. Документ передбачав запровадження практичних механізмів державного управління, які були спрямовані на забезпечення непорушності державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні як найважливішої складової частини гарантування національної безпеки держави, її суверенітету і територіальної цілісності [9];

— Комплексна програма розбудови державного кордону України на 1993—1998 роки, затверджена Указом Президента України від 16 грудня 1993 року № 596/93 [10];

— Програма дій, що спрямована на підтримання режиму державного кордону України і прикордонного режиму, розвиток Прикордонних військ України та митних органів України до 2005 року, була затверджена Указом Президента України від 16 листопада 2000 року № 1241 [11];

— Державна цільова програма "Облаштування та реконструкція державного кордону" на період до 2015 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 13 червня 2007 року № 831 (втратила чинність) [12];

— Концепція інтегрованого управління кордонами, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2010 року № 2031-р. (втратила чинність у зв'язку із прийняттям нової). Документ містив концептуальні погляди на процеси забезпечення прикордонної безпеки України в загальноєвропейському форматі та був важливою складовою реалізації стратегічного курсу держави на європейську інтеграцію [13];

— Концепція інтегрованого управління кордонами, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 1149-р. Документ містить шляхи і способи розв'язання проблем інтегрованого управління кордонами з урахуванням обсягу зобов'язань, узятих Україною в рамках виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України та імплементації Порядку денного асоціації між Україною та Європейським Союзом [14];

— Стратегія інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 687-р. Стратегія визначає основні напрями системного формування державної політики розвитку та ефективного управління державним кордоном на період до 2025 року [15].

— Концепція розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року, була схвалена Указом Президента України від 19 червня 2006 року № 546/2006, передбачала комплекс завдань з удосконалення механізмів державного управління прикордонною безпекою в умовах актуалізації сучасних викликів і загроз у прикордонній сфері [16];

— Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 24 вересня 2014 року "Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності" від 28 серпня 2014 р. № 744/2014. Відповідно до цього Указу пріоритетним напрямом реалізації органами виконавчої влади державної політики у сфері національної безпеки і оборони визначено вважати

"...забезпечення готовності сектору безпеки і оборони, економіки та суспільства до відбиття збройної агресії проти України у зв'язку із подальшим ускладненням ситуації у сфері національної безпеки внаслідок тривалого втручання Російської Федерації у внутрішні справи України" [17];

— Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України" від 14 вересня 2020 р. № 392/2020, яка спрямована на розвиток Державної прикордонної служби України, що має забезпечити ефективну реалізацію політики безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, у тому числі шляхом створення системи інтегрованого управління безпекою державного кордону України, удосконалення інформаційної, оперативної, технічної, фізичної складових, удосконалення сучасних систем контролю, створення належно оснащених мобільних прикордонних загонів [18];

— Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06 вересня 2015 року "Про Воєнну доктрину України" від 24 вересня 2015 р. № 555/2015, яка спрямована на протидію агресії з боку Російської Федерації, досягнення Україною критеріїв, необхідних для набуття членства в Європейському Союзі та Організації Північноатлантичного договору, забезпечення рівноправного взаємовигідного співробітництва у воєнній, воєнно-економічній та військово-технічній сферах з усіма заінтересованими державами-партнерами [19];

— Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 20 травня 2016 року "Про Стратегічний оборонний бюлетень України", який визначає шляхи досягнення цілей оборонної реформи, зокрема щодо збільшення спроможностей сил оборони до рівня, що дасть змогу забезпечити виконання завдань оборони держави і відновлення її територіальної цілісності, активну участь у реалізації Спільної безпекової і оборонної політики Європейського Союзу та активне співробітництво з НАТО з досягненням критеріїв, необхідних для набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору [20].

Загальний рівень вищезазначених законодавчих та нормативно-правових актів дозволяє забезпечити ефективну реалізацію політики безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, у тому числі шляхом створення системи інтегрованого управління безпекою державного кордону України.

У контексті нашого дослідження необхідно спинитися на переліку національних стратегічних документів, які регулюють сферу контролю, ухвалені з 2014 р. та документів ЄС, які законодавчо визначають сферу інтегрованого управління кордонами, зокрема:

1. Указ Президента "Про заходи, пов'язані із запровадженням Європейським Союзом безвізового режиму для громадян України".

2. Рішення РНБО "Про посилення контролю за в'їздом в Україну, виїздом з України іноземців та осіб без громадянства, додержанням ними правил перебування на території України" від 10 липня 2017 року.

3. Рішення РНБО від 01 березня 2018 року "Про невідкладні заходи з нейтралізації загроз національній безпеці у сфері міграційної політики".

4. Постанова Кабміну "Деякі питання перетинання державного кордону України".

5. Постанова Кабміну "Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію".

6. Постанова Кабміну "Про затвердження Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї".

7. Постанова Кабміну "Деякі питання перетинання державного кордону України" (обмеження в'їзду громадян РФ).

8. Розпорядження Кабміну "Про затвердження плану заходів щодо інженерно-технічного облаштування українсько-російського державного кордону в межах Чернігівської, Сумської, Харківської та Луганської областей, українсько-молдовського державного кордону, територій, прилеглих до адміністративної межі з тимчасово окупованою територією Автономної Республіки Крим".

9. Наказ МВС "Про затвердження Порядку проведення підрозділами органів охорони державного кордону Державної прикордонної служби України процедури здійснення контролю другої лінії іноземців та осіб без громадянства під час в'їзду в Україну".

10. Наказ МВС "Про затвердження Порядку перевірки автомобільних транспортних засобів, які перетинають державний кордон України або адміністративний кордон між Херсонською областю і тимчасово окупованою територією Автономної Республіки Крим, з метою виявлення викрадених".

11. Наказ МВС "Про затвердження Порядку дій уповноважених службових осіб Державної прикордонної служби України в разі виявлення в пунктах пропуску через державний кордон України та контрольних пунктах в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї осіб, стосовно яких надано доручення, та порядку взаємодії органів охорони державного кордону з уповноваженими державними органами, які надали доручення".

12. Спільний наказ МЗС, МВС, СБУ "Про затвердження Вимог до організації роботи з оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію".

13. Спільний наказ МВС, Мінінфраструктури "Про затвердження Порядку здійснення прикордонного контролю організованих груп пасажирів у пунктах пропуску через державний кордон для морського та автомобільного сполучення".

Документи ЄС:

1. EU Regulation 2016/1624 on the European Border and Coast Guard (чинне законодавче визначення інтегрованого управління кордонами).

2. EU Regulation 2017/371 on revision of the suspension mechanism.

3. EU Regulation 1053/2013 on evaluation and monitoring mechanism to verify the application of the Schengen acquis [21].

Вищезазначені нормативно-правові акти української держави щодо забезпечення прикордонної безпе-

ки України стали основою правового регулювання у сфері інтегрованого управління кордонами, основний зміст яких спрямований на створення та підтримання балансу між забезпеченням належного рівня прикордонної безпеки і збереженням відкритості державного кордону для законного транскордонного співробітництва, а також для осіб, які подорожують; реалізацію стратегічних завдань забезпечення національної безпеки у сфері безпеки державного кордону.

Перспективну потребу вдосконалення державного реагування на загрози національній безпеці України щодо забезпечення санітарно-епідемічного благополуччя населення в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та впровадження невідкладних заходів органам Державної прикордонної служби України щодо запобігання поширенню на території України масштабної пандемії значною мірою зумовлено рішенням Ради національної безпеки і оборони України, що введено в дію Указом Президента України, постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України, а саме:

1) Указом Президента України від 13 березня 2020 р. № 87/2020 Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 р. "Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2", яким визначено комплекс першочергових заходів щодо дотримання правопорядку під час реалізації плану із запобігання поширенню COVID-19;

2) Постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 "Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2";

3) Постанови Кабінету Міністрів України від 16 березня 2020 р. № 215 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211";

4) Постанови Кабінету Міністрів України від 02 квітня 2020 р. № 255 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211";

5) розпорядженнями Кабінету Міністрів України: — від 14 березня 2020 р. № 287-р "Про тимчасове обмеження перетинання державного кордону, спрямоване на запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2";

— від 16 березня 2020 р. № 290-р "Про внесення зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 березня 2020 р. № 287";

— від 15 квітня 2020 р. № 422-р "Про внесення зміни до пункту 2 розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 березня 2020 р. № 287";

— від 24 квітня 2020 р. № 439-р "Про внесення зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 березня 2020 р. № 287";

— від 13 березня 2020 р. № 288-р "Про тимчасове закриття деяких пунктів пропуску через державний кордон та пунктів контролю і припинення в них пішохідного сполучення";

— від 17 червня 2020 р. № 819-р "Про внесення зміни до розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 березня 2020 р. № 288-р "Про тимчасове закриття

деяких пунктів пропуску через державний кордон та пунктів контролю і припинення в них пішохідного сполучення" та ін.

Отже, за результатами аналізу сучасної міжнародної, суспільно-політичної, санітарно-епідеміологічної та безпекової ситуації на державному кордоні України та на виконання завдань керівництва та Уряду держави, нами впроваджено комплекс цілеспрямованих управлінських дій (заходів) з боку органів Державної прикордонної служби України щодо реалізації плану запобігання занесенню і поширенню на території України коронавірусу з Китаю, а також Національного плану протиепідемічних заходів реагування на поширення вірусу.

ВИСНОВКИ

Загальний рівень вищезазначених законодавчих та нормативно-правових актів дозволяє забезпечити ефективну реалізацію політики безпеки у сфері захисту та охорони державного кордону України, а також охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, у тому числі шляхом системного формування державної політики у сфері інтегрованого управління державним кордоном України, основний зміст якої спрямований на створення та підтримання балансу між забезпеченням належного рівня безпеки державного кордону і збереженням його відкритості для законного транскордонного співробітництва, а також для осіб, які подорожують.

Перспективою подальших розвідок цієї проблематики є, на наш погляд, дослідження системи забезпечення прикордонної безпеки України в контексті вимог Стратегії інтегрованого управління кордонами на період до 2025 року.

Література:

1. Цевельов О.Є. Аналіз механізмів державного реагування на сучасні загрози у сфері безпеки державного кордону: етапи їх формування й реалізації. Наука і оборона. 2017. № 2. С. 31—36.
2. Конституція України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>
3. Декларація про державний суверенітет від 16 лип. 1990 р. № 55-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55—12>
4. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 р. № 1543-XII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1543-12>
5. Про державний кордон України: Закон України від 04 листопада 1991 р. № 1777-XII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>
6. Про Прикордонні війська України: Закон України від 04 листопада 1991 р. № 1779-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1779-12>
7. Про Державну прикордонну службу України: Закон України від 19 червня 2003 р. № 661-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
8. Про заходи щодо підтримання режиму державного кордону України: Розпорядження Президента України від 14 квітня 1993 р. № 45/93-пн. URL: <http://war.nau.ua/doc/?uid=1073.112.0>

9. Концепція охорони державного кордону та суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 120. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=546%2F2006>

10. Про Комплексну програму розбудови державного кордону України на 1993-1998 роки: Указ Президента України від 16 грудня 1993 р. // Офіц. Вісник України. 1993. № 596. С. 285.

11. Про Програму дій, спрямованих на підтримання режиму державного кордону України і прикордонного режиму, розвиток Прикордонних військ України та митних органів України на період до 2005 року: Указ Президента України від 16 листопада 2000 р. // Офіц. Вісник України. 2000. № 1241. С. 233.

12. Про затвердження Державної цільової правоохоронної програми "Облаштування та реконструкція державного кордону на період до 2015 року": Постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2007 р. // Офіц. Вісник України. 2007. № 831. С. 180.

13. Концепція інтегрованого управління кодонами: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 жовт. 2010 р. № 2031. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1876-2010—%F2>

14. Концепція інтегрованого управління кодонами: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 1149-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/pras/248619108>

15. Стратегія інтегрованого управління кодонами: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 687-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2019-p#Text>

16. Концепція розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року: Указ Президента України від 19 червня 2006 р. № 546 // Офіц. вісник України. 2006 р. № 25, ст. 1807, код акту 36644/2006

17. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 серпня 2014 р. "Про невідкладні заходи щодо захисту України та зміцнення її обороноздатності": Указ Президента України від 24 вересня 2014 р. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/18125.html>

18. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 р. "Про Стратегію національної безпеки України": Указ Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20

19. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06 верес. 2015 р. "Про Воєнну доктрину України": Указ Президента України від 24 вересня 2015 р. № 555/2015. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443>

20. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 06 червня 2016 р. "Про Стратегічний оборонний бюлетень України": Указ Президента України від 06 червня 2016 р. № 240/2016. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U771_12.html

21. Кравчук П., Сушко І., Кульчицька К. Огляд стратегічних документів у сфері управління кордонами. URL: <https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Oglyad-IUK2018.pdf>

References:

1. Tsevelyov, O.E. (2017), "Analysis of mechanisms of state response to modern threats in the field of state border security: stages of their formation and implementation", *Nauka i oborona*, vol. 2, pp. 31—36.
2. The Constitution of Ukraine, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (Accessed 15 September 2020).
3. Verkhovna Rada of Ukraine (1990), "Declaration of State Sovereignty", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/55—12> (Accessed 15 September 2020).
4. Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine "About succession of Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1543-12> (Accessed 15 September 2020).
5. Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine "About the state border of Ukraine", available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (Accessed 15 September 2020).
6. Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine "About the Border Troops of Ukraine", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1779-12> (Accessed 15 September 2020).
7. Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "About the State Border Guard Service of Ukraine", available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/661-15> (Accessed 15 September 2020).
8. Order of the President of Ukraine (1993), "On measures to maintain the state border regime of Ukraine", available at: <http://wap.nau.ua/doc/?uid=1073.112.0> (Accessed 16 September 2020).
9. Cabinet of Ministers of Ukraine (1996), Decree "The concept of protection of the state border and sovereign rights of Ukraine in its exclusive (maritime) economic zone", available at: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=546%2F2006> (Accessed 16 September 2020).
10. Verkhovna Rada of Ukraine (1993), Decree of the President of Ukraine "About the Complex program of development of the state border of Ukraine for 1993—1998", *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 596, p. 285.
11. Verkhovna Rada of Ukraine (2000), Decree of the President of Ukraine "About the Program of actions aimed at maintaining the regime of the state border of Ukraine and the border regime, the development of the Border Troops of Ukraine and the customs authorities of Ukraine for the period up to 2005", *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 1241, p. 233.
12. Cabinet of Ministers of Ukraine (2007), Decree "About the statement of the State target law enforcement program "Arrangement and reconstruction of the state border for the period till 2015", *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 831, p. 180.
13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2010), Order "The concept of integrated codon management", available at: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1876-2010—%F2> (Accessed 16 September 2020).
14. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Order "The concept of integrated codon management", available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248619108> (Accessed 17 September 2020).
15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), "Order Integrated codon management strategy", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-2019-p#Text> (Accessed 17 September 2020).
16. Verkhovna Rada of Ukraine (2006), Decree of the President of Ukraine "The concept of development of the State Border Guard Service of Ukraine for the period up to 2015", *Ofitsijnyj visnyk Ukrainy*, vol. 25, p. 1807.
17. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine (2014), Decree of the President of Ukraine "On urgent measures to protect Ukraine and strengthen its defense capabilities", available at: <http://www.president.gov.ua/documents/18125.html> (Accessed 17 September 2020).
18. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine (2020), Decree of the President of Ukraine "About the National Security Strategy of Ukraine", available at: zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0005525-20 (Accessed 18 September 2020).
19. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine (2015), Decree of the President of Ukraine "On the Military Doctrine of Ukraine", available at: <http://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443> (Accessed 18 September 2020).
20. On the decision of the National Security and Defense Council of Ukraine (2016), Decree of the President of Ukraine "About the Strategic Defense Bulletin of Ukraine", available at: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/U771_12.html (Accessed 19 September 2020).
21. Kravchuk, P. Sushko, I. and Kulchytska, K. (2018), "Review of strategic documents in the field of border management", available at: <https://europewb.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Oglyad-IUK2018.pdf> (Accessed 19 September 2020).

Стаття надійшла до редакції 21.09.2020 р.

www.dy.nauka.com.ua

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net
тел.: (044) 223-26-28, (044) 458-10-73